

๑. ชื่อองค์ความรู้ เทคนิคในการติดตาม สนับสนุน การสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นางแสงระวี มุลเทพ ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สถานที่ติดต่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

๓. ส่วนนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๑๑ ด้าน ซึ่งมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชน ในระดับล่าง ที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และประกอบอาชีพของประชาชนภาคเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคการเกษตร ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าว จึงมุ่งเน้นไปที่การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก คือ รายได้ ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างอาชีพ จึงเป็นที่มาของโครงการ “การสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ โดยใช้พื้นที่เป้าหมายตามพื้นที่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอำเภอลานกระบือมีหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๗ ตำบล

โดยในการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้ดำเนินการโดยวิทยากรสัมมาชีพชุมชนหมู่บ้านละ ๕ คน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และฝึกอาชีพให้กับครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนหมู่บ้านละ ๒๐ คน และมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน พร้อมทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

๔. ส่วนขยาย

๔.๑ กระบวนการ/วิธีการ

ขั้นเตรียมการ

๑. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานโครงการ “การสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และสรุปเป็นความเข้าใจของตนเอง

๒. เตรียมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องของหมู่บ้านเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ ๑

๓. ประสานผู้นำหมู่บ้านในการคัดเลือกปราชญ์ชุมชน หมู่บ้านละ ๑ คน พร้อมทั้งจัดทำองค์ความรู้ของปราชญ์ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือก จำนวนคนละ ๑ เรื่อง

๔. ประสานปราชญ์ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรผู้นำสัมมาชีพชุมชน ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก และเข้ารับการฝึกอบรมในระดับจังหวัด ณ โรงแรมเพชร

๕. ประสานทีมติดตาม สนับสนุน การสร้างสัมมาชีพชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่ม/องค์กร ระดับอำเภอ ดังนี้ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศอช.อ. กพส.อ. และผู้นำ อช. เข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัด ณ โรงแรมเพชร

ขั้นดำเนินการในระดับอำเภอ

๑. ประสานทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศอช.ต. กพส.ต. และผู้นำ อช. ซึ่งเป็นตัวแทนระดับตำบล เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการและบทบาทหน้าที่ของทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพ ซึ่งแบ่งเป็นทีมระดับตำบล จำนวน ๗ ทีม

๒. ประธานวิทยากรผู้นำสัมมาชีพชุมชนแต่ละหมู่บ้าน คัดเลือกปราชญ์ชุมชน เพิ่มอีกหมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อเป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน จัดทำฐานข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๕ คน พร้อมทั้งจัดทำองค์ความรู้ของปราชญ์ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือก จำนวนคนละ ๑ เรื่อง

๓. ประธานทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๕ คน เข้าร่วมประชุมชี้แจงแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน พร้อมทั้งสอบถามปัญหาอุปสรรค หรือความต้องการได้รับการช่วยเหลือ และมอบหมายภารกิจตามโครงการ ให้ทีมวิทยากรผู้นำสัมมาชีพชุมชน ไปดำเนินการในพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน

๔. ประธานทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน เยี่ยมเยือน ให้กำลังใจทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนและครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๕. แต่งตั้งคณะทำงานติดตาม สนับสนุน และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ระดับอำเภอ

ขั้นตอนการในระดับตำบล

๑. พัฒนาร่วมกับทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และสอบถามปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน จำนวน ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ โครงการเตรียมความพร้อมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

ครั้งที่ ๒ โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาชีพที่ต้องการเรียนรู้

ครั้งที่ ๓ โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน กิจกรรมฝึกปฏิบัติอาชีพ

๒. อำนวยความสะดวกในการจัดทำสื่อในการฝึกอบรม แนะนำวิธีการ และแบบรายงานต่างๆ ให้กับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ

๓. ประธานผู้นำวิทยากรสัมมาชีพชุมชนขอข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๒๐ คน เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูล

๔. ติดตามการดำเนินงานของวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ในการดูแลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในความรับผิดชอบ และเยี่ยมเยียนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๕. ประธานทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนและครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน คัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ระดับหมู่บ้าน

ขั้นตอนในการคัดเลือกครัวเรือน

๑. ประชุมคณะทำงานสนับสนุน ติดตาม และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ระดับตำบล เพื่อรายงานผลการดำเนินงานโครงการ และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับตำบล

๒. ประชุมคณะทำงานสนับสนุน ติดตาม และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานโครงการ และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับอำเภอ

๓. ส่งรายชื่อครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ระดับอำเภอ ให้จังหวัดดำเนินการต่อไป

๔.๒ เทคนิค

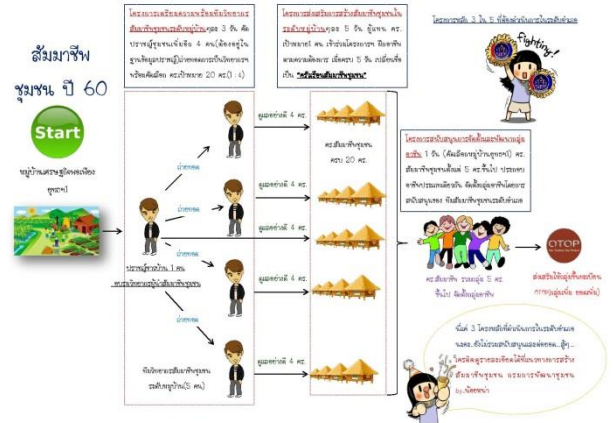
๑. ศึกษาขั้นตอนในการดำเนินโครงการ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จากนั้นสรุปกระบวนการทั้งหมดเป็นความเข้าใจของตนเอง เตรียมฐานข้อมูลหมู่บ้านเป้าหมาย

๒. ประชาสัมพันธ์โครงการ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนในหมู่บ้านในที่ประชุมประจำเดือน เพื่อเตรียมความพร้อมในขั้นตอนการหาทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๓. ลงพื้นที่ค้นหาปราชญ์ชุมชนที่จะเป็นวิทยากรผู้นำสัมมาชีพชุมชนด้วยความสมัครใจ

๔. ร่วมกับทีมสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ติดตาม ดูแล ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนอย่างใกล้ชิด

๕. ออกแบบสื่อที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ ให้มีความเข้าใจง่าย เห็นภาพชัดเจน เพื่อใช้ในการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ ให้กับครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๖. ระหว่างการดำเนินงานโครงการ พัฒนากรออำนวยความสะดวกให้กับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ในเรื่องการจัดเก็บข้อมูล เอกสาร เช่น ข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพ องค์ความรู้ของปราชญ์ชุมชน ข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพ ข้อมูลทีมสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน และแบบรายงานต่างๆ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในระบบ

๗. ประชุมวางแผนและรายงานความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ กับทีมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และทีมสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๘. ติดตาม สนับสนุน การดำเนินงานโครงการของทั้งทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนอย่างใกล้ชิด

๔.๓ ข้อพึงระวัง

๑. เริ่มจากการศึกษาแนวทางการสร้างสัมมาชีพให้เข้าใจ เพราะเป็นเรื่องใหม่ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการอยู่บ่อยครั้ง จึงต้องติดตามข่าวสารให้ทันทั่วถึง

๒. วางแผนการขับเคลื่อนงานให้เป็นขั้นเป็นตอน ร่วมกับทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน อย่าคิดเองทำเอง โดยไม่ปรึกษาหรือขอความคิดเห็นจากทีม ประชุม พูดคุยกับทีมบ่อยๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

๓. เนื่องจากเป็นโครงการมีหลายกิจกรรมจึงต้องสร้างความเข้าใจให้กับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และทีมติดตาม สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน และคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษา และปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

๔. มีทักษะในการประสานงาน การสื่อสารต้องมีความชัดเจน กระชับ พุดจาไพเราะ อ่อนน้อมถ่อมตน ตรงต่อเวลา

๕. การประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินงานต้องให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่

๕. สรุป

ผลจากการติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดและจากการประยุกต์ใช้แนวทางให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ดำเนินการนั้น ส่งผลให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความราบรื่น สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง มีการทำงานที่เป็นขั้นเป็นตอน เกิดกระบวนการเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ระหว่างการดำเนินโครงการ นอกจากนี้แล้วปัจจัยที่ส่งผลให้งานสำเร็จยังต้องประกอบไปด้วย การบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคีการพัฒนา กลุ่ม/องค์กรต่างๆ การประสานงานที่ดี การสื่อสารที่มีความชัดเจน การประชุม พูดคุยกันให้บ่อยครั้ง และที่สำคัญคือการติดตาม สนับสนุน ดูแลทั้งที่มหาวิทยาลัย และครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ โดยใช้หลักในการ **ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล**